2. Газнюк Л.М., Семенова Ю.А. Антропокультурні практики самовизначення людини. *International scientific conference «Modernization of educational system: world trends and national peculiarities»: Conference Proceedings, February, 23rd.* Kaunas: Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2018. С.24-27.

3. Гель А. П. Татуювання як специфічне джерело криміналістично значущої інформації про властивості особи злочинця. *Держава і право: зб. наук. пр. Серія : Юридичні і політичні науки*. К. : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2001. Вип. 9. С. 370-376.

4.Ніколова Н. І. До проблеми визначення поняття «знак» у семіотиці. *Мультиверсум. Філософський альманах*. Під ред. Лях В.В. Вип. 3(101). К., 2011. С. 223-235

5.Федченко М.С., Мазниченко Ю. О. Особливості класифікації кримінальних татуювань. *Науковий вісник національної академії внутрішніх справ*, № 2, 2015 с.107-116.

6. Bouchard, Norma. Eco and popular culture. Peter Bondanella (ed.) *New essays on Umberto Eco*. N. Y.: Cambridge University Press, 2009. P. 1-16.

7. Marback, R., Bruch, P. Eicher, J. *Cities, Cultures, Conversations: Readings for Writers* / Boston: Allyn and Bacon, 1998. P.12-76

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ГЛОБАЛЬНИЙ АСПЕКТ

Фесенко Р.Є., Кіріченко А.М.
Дніпровський державний хіміко-технологічний університет, м. Дніпро, Україна

Фізичне виховання перебуває у стані занепаду переважно у всіх регіонах світу. ВООЗ розглядає зростання фізичної бездіяльності разом із значним ризиком захворювань як пандемію. Зниження рівня фізичного виховання призведе до багаторазового зростання таких проблем. Крім турботи про здоров'я, необхідно, щоб уряди зробили політичні кроки щодо впровадження цієї теми у освітні програми, щоб здобувачі зрештою скористалися альтернативними способами навчання.

Берлінська декларація 2013 р. – Всесвітня конференція ЮНЕСКО для міністрів спорту (MINEPS V) «Фізичне виховання - найбільш ефективний засіб забезпечення всіх дітей та молоді вміннями, підходами, цінностями, знаннями та розумінням для постійної участі в житті суспільства.

Фізична грамотність та громадянська активність: як єдиний навчальний предмет, що поєднує фізичний стан з орієнтованим на моральні цінності навчанням та комунікацією, фізичне виховання надає можливість розвивати навички, необхідні для досягнення успіху у 21 столітті. Успіхи в навчанні: регулярна участь у якісному фізичному вихованні та інших видах фізичної активності може покращити стійкість уваги здобувачів, посилити когнітивний контроль та прискорити пізнавальний процес.

Стан здоров'я: фізичне виховання це відправна точка фізичної активності протягом усього життя. Багато летальних випадків у світі викликані неінфекційними захворюваннями (НІЗ), пов'язаними з відсутністю фізичної активності, наприклад, ожиріння, пороксерця, інсульт, рак, хронічне респіраторне захворювання та діабет. Фактично, 6-10% всіх смертельних випадків від НІЗ можуть бути обумовлені відсутністю фізичної активності. Для отримання максимальної користі необхідні державні капіталовкладення, сприятливе середовище та якісне виконання спеціалізованих програм.

Глосарій основних термінів це:

- Доступний: термін відноситься до надання коштів, обладнання, програми та методики викладання, доступних для всіх категорій здобувачів, включаючи осіб з обмеженими можливостями по здоров'ю, осіб з особливими культурними/релігійними вимогами, з відповідною модифікацією або адаптацією до специфічних потреб. Знаходження в безпечному середовищі, вільному від загроз та ризиків, регулярне

обслуговування, повноцінне функціонування та відповідність цілям. Рівноправна якісна освіта знаходиться у центрі освітнього порядку денного після 2015 року. У широкому сенсі це підготовка до школи всіх дітей, особливо маргіналізованих та вразливих груп, щоб вони могли закінчити школу з вимірними навичками, знаннями та цінностями, які допоможуть їм стати відповідальними, активними та корисними членами суспільства і світу. У рамках додаткової програми та іноді у партнерстві з місцевими спортивними організаціями. Контекст такого навчання включає фізичну активність, спорт та інші види фізичної активності, наприклад, йогу та танці, а також альтернативні види вправ. Позанавчальна діяльність має потенціал розвитку та розширення фундаментального навчання. Вона реалізується в ході фізичного виховання та тісно пов'язана зі спортом та діяльністю на рівні місцевих спільнот.

Високоякісна освіта – забезпечення людей навичками, знаннями та підходами для: отримання гідної роботи; співіснування як активних громадян на національному та глобальному рівні; усвідомлення та готовності до ситуації, коли погіршення екологічної обстановки та зміна клімату становитимуть загрозу для стійкості життя та економічного становища; та розуміння своїх прав. [3]

Інклюзивність розуміється як почуття причетності, включаючи значущість та повагу за те, ким ви є, почуття підтримки та прихильності з боку інших. Має бути готовність приймати відмінності та цінувати внесок усіх учасників, незалежно від їхнього походження. [2]

Спорт розуміється як всі види фізичної активності, що сприяють фізичному розвитку, психічному благополуччю та соціальному взаємодії. Такі види включають ігри; розваги; організовані, неформальні чи змагальні види спорту; самобутній спорт та гри. Підтримка та захист таких цінностей є відповідальністю спортивних організацій. [1]

Дослідники у сфері фізичної культури відзначають (Є.П. Ільїн, Л.К. Сидоровта ін), що особливу увагу слід приділяти факторам, що спонукають до активізації способу життя (потреби, інтереси, мотиви, стимули). На жаль, багато людей вважають, що фізичні вправи, або біг для здоров'я, або плавання нудні та одноманітні. Це і стає причиною того, що одні ніяк не можуть зібратися і приступити до занять, а інші, тільки-но почавши, швидко втрачають цікавість і кидають тренування. Вольові та терплячі витримують довше, але багато хто зізнаються, що роблять це без особливого задоволення просто тому, що треба. У зв'язку, з чим принцип задоволення має бути одним із провідних у заняттях фізичною культурою та спортом.

Прийняття рішення займатися фізичною культурою та спортом – достатньо важкий процес. Процес формування мотиву як підстави дії, вчинку та спонукання до нього починається з виникнення потреби особистості та закінчується виникненням наміру та спонукання до досягнення мети, якщо ця мета необхідна людині.

На сьогоднішній день, загальна система фізичного виховання та спортивної роботи студентської молоді у закладах вищої освіти перебуває в процесі модернізації і поки що проходить етап розвитку. Пов'язано це з тим, що згідно з аналізом ступеня реалізації спортивного студентського руху та його характеристик, система формування та розвитку спортивного руху у студентської молоді потребує її серйозного та значного реформування. Внаслідок цього в даний час підтримка процесу покращення фізичної підготовки здобувачів, є одним з головних завдань, які ставляться перед навчальними закладами.

Ряд сучасних дослідників вказують на серйозну проблему зниження рівня розвитку та практично повна відсутність реалізації спеціально організованого студентського спорту у закладах вищої професійної освіти. Дана ситуація пояснюється такими причинами:

1) не високий рівень мотивації адміністрації установ вищої професійної освіти у розвитку студентського спорту, розвитку спортивних клубів та участі у змаганнях невеликої кількості здобувачів освіти;

2) відсутність механізмів, які б стимулювали роботу викладачів кафедр фізичного виховання;

3) поганий стан спортивної бази, невідповідність її сучасним вимогам та акредитаційним нормам;

4) погана забезпеченість необхідним інвентарем та обладнанням для проведення занять з фізичного виховання та спортом;

5) низька зацікавленість та відповідальність більшої частини регіональних спортивних федерацій із розвитку спорту серед студентської молоді;

6) відсутність реальної та повсюдної пропаганди фізичної культури та спорту серед у засобах масової інформації тощо.

При цьому необхідно враховувати, що основу фізичної підготовки складають саме регулярні заняття фізичними вправами та спортом, внаслідок яких відбувається формування та вдосконалення різних рухових навичок та фізичних якостей.

Історичні аспекти появи перших інститутів студентського спорту пов'язані з організацією на базі вищих та інших навчальних закладів спортивних клубів, гуртків, об'єднань, у початковому контексті, метою яких було фізичне виховання учнів. Подальший розвиток цих структурних підрозділів було спрямовано не лише на фізичне виховання здобувачів, а й на більш поглиблене вивчення видів спортивної діяльності, формування у свідомості здобувачів, розуміння важливості здорового способу життя та рухової активності для комплексного особистісного розвитку.

Питання розвитку студентського спорту є більш ніж актуальним на сьогодні час, оскільки студентський спорт можна сміливо назвати сполучною ланкою між масовим спортом та спортом вищих досягнень. Загалом, характеризуючи сучасну систему студентського спорту, можна стверджувати, що вона покликана вирішувати низку важливих завдань:

- виявляти та сортувати спортивні таланти на х вікових стадіях, що належать до віком студентства, або розвивати до відповідних професійних показників рівень спортивної підготовки студентів;
- продовжувати спортивну кар'єру молодих людей, які прагнуть поєднувати її з бажанням набуття професійної освіти, професії, соціальних навичок;
- підвищувати популярність спорту та здорового способу життя за рахунок постійного перебування спортсменів-студентів у загальному спортивно-змагальному середовищі;
- використовувати різні аспекти розвитку для активної діяльності та занять спортом із можливістю досягнення серйозних результатів.

Сучасні реалії такі, що зараз необхідною умовою є підвищення престижу спорту в нашій країні загалом та серед молоді, зокрема, а також розвиток спортивного руху у вищій школі. Спорт має стати необхідною та природною потребою молодого покоління.

Таким чином, у розпорядженні держави та суспільства є потужний інструмент формування міцної, здорової нації – фізичне виховання. Створення умов для занять фізичною культурою та спортом усіх категорій та груп населення, розробка системи мотивації до занять фізичною культурою і спортом, та поширення стандартів здорового способу життя є суттєвими факторами покращення стану здоров'я та підвищення якості життя населення. У цьому важлива роль відводиться підвищенню ефективності фізичного виховання у освітніх організаціях, що визначає на цьому етап розвитку спортивної інфраструктури шкіл, вузів; поліпшення фінансування та матеріально-технічного забезпечення навчальної та позанавчальної фізкультурно-спортивної діяльності; підвищення професійної компетенції освітян; використання гуманітарних технологій, спрямованих на задоволення потреб у рухової активності, формування здорового способу життя.

Треба сказати головне, що студентський спорт може стати всім цікавим. Він може надати велику кількість можливостей для реалізації мотивацій та амбіцій як кожного спортсмена, так і вищого навчального закладу в цілому. І незважаючи на те, що у розвитку студентського спорту в Україні простежується позитивна динаміка, тим не менш, існує

низка проблем, з якими він стикається, та послідовне рішення яких дозволить йому піднятися на більш високий рівень і стати конкурентноздатним на світовій арені.

Література:

1. Олимпийский спорт: в 2т. / В. Н. Платонов, М. М. Булатова, С. Н. Бубка [и др.]; под. общ. ред. В. Н. Платонова. – К. : Олимп. л-ра, 2009. – Т.1. – 736. : ил. – Библиогр.: С.730-735.

2. Якісне фізичне виховання: Рекомендації для керівників / McLennan, Nancy, Thompson, Jannine, UNESCO; Джерело: Міллер і Катц, 2002 р. : С. 280.

3. https://www.unicef.org/eca/sites/unicef.org.eca/files/Booklet%201%20-%20Russian%20Version.pdf

САМООРГАНІЗАЦІЯ ТА ЗАДОВОЛЕНІСТЬ ЖИТТЯМ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА САМОІЗОЛЯЦІЇ

Яровий В. Є.

Дніпровський державний хіміко-технологічний університет, м. Дніпро, Україна

Самоізоляція та перехід на дистанційне навчання у початковий період пандемії COVID-19, а потім в зв'язку з повномасштабним вторгненням Росії на територію України, не тільки стали причиною стресу у здобувачів вищої освіти, а й висунули підвищені вимоги до самоорганізації здобувачів. Більшість дослідників зосереджувалися на проблемах психологічних наслідків

самоізоляції, подолання стресу, емоційного стану здобувачів, і практично не приділяли уваги проблемі самоорганізації.

Відносно невелика увага приділялася проблемі організації людьми своєю діяльності на самоізоляції. Разом з тим, продовження навчальної чи професійної діяльності в умовах самоізоляції вимагало реорганізації своєї діяльності, оволодіння новими навичками, пред'являло підвищені вимоги до самоорганізації.

Результати досліджень свідчать про підвищений рівень стресу, що переживається (Gill et al., 2021; Kavčič, Kocjan, 2020; Szabo et al, 2020) та про зниження задоволеності життям у період пандемії [2, с. 207–216]. Дослідниками були виявлені особистісні ресурси адаптації та подолання ситуації. Було показано, що життєстійкість є особистісним ресурсом, що знижує переживання тривожності та депресії, а свідомість життя знижує переживання депресії під час пандемії (Epishin et al., 2020). Здатність до гнучкої адаптації до скрутної ситуації знижувала переживання стресу та депресії у респондентів, які жорстко обмежували себе (Kubo et al, 2021) [3].

Ряд дослідів показало, що при дистанційному навчанні на самоізоляції зросло навчальне навантаження та кількість часу, що здобувачі присвячували навчальній діяльності, адаптація до дистанційного навчання викликала проблеми у майже 50% здобувачів. Серед головних переваг дистанційного навчання здобувачі освіти називали можливість самостійної організації свого часу. Водночас було показано, що порівняно з іншими групами, що досліджуються, здобувачі відчували складності в організації свого часу, що було пов'язано з низькім рівнем саморегуляції [1, с. 27-36]. Результати досліджень дозволяють припустити, що самоорганізація в умовах самоізоляції та дистанційного навчання є важливим ресурсом адаптації до ситуації та подолання з ним, і водночас викликає труднощі у здобувачів освіти.

Нами було проведено дослідження у квітні – травні 2023 року. В дослідженні прийняли участь 180 здобувачів вищої освіти ДДХТУ денної форми навчання, віком 17-18 років. Респонденти після переходу на дистанційне навчання виїхали з міста і проживали у різних регіонах України. Дослідження проводилося дистанційно. Для визначення способів